

VẤN ĐÁP HỌC PHẬT

Kỳ 19

Giải đáp: Lão pháp sư Tịnh Không

Thời gian: 14/10/2005

Địa điểm: Hiệp hội giáo dục Phật-đà Hồng Kông

Quý vị pháp sư, quý vị đồng tu, hôm nay là lần thứ 19 chúng ta giải đáp câu hỏi. Trước tiên là ba câu hỏi của đồng tu Hồng Kông. Câu đầu tiên là nhân viên phục vụ trong đạo tràng, ngoài nghiêm túc làm việc ra liệu có nhất định phải nghe kinh không?

Đáp: Vấn đề này đức Phật không ép buộc, cả đời Thích-ca Mâu-ni Phật không ép buộc bất kỳ ai. Thời điểm nhân duyên chưa chín muồi, ép buộc cũng vô dụng, Phật pháp thường là nói tùy duyên chứ không phan duyên. Nhưng đạo tràng nếu nơi này đã có giảng kinh, có niệm Phật; giảng kinh, niệm Phật là chuyện tốt bậc nhất thế gian và xuất thế gian. Nếu như không khuyên mọi người, tương lai nếu đời này họ đọa lạc, tương lai đọa lạc vào ba đường ác, họ nhất định sẽ mắng người phụ trách giảng đường này; tốt như vậy, tại sao lúc đó ông không dạy tôi, không nhắc nhở tôi? Vậy thì chúng ta có lỗi lầm. Cho nên chúng ta khuyên họ, họ không nghe, vậy là được rồi, chúng ta không có trách nhiệm. Họ đọa tam đồ họ không thể trách chúng ta, tới lúc đó họ sẽ nói “thật hối hận, lúc đó mọi người khuyên tôi, tôi không nghe, tôi không tin”, họ không thể trách chúng ta, họ phải tự mình chịu trách nhiệm này.

Nghe kinh, niệm Phật là hưởng thụ bậc nhất của đời người, thế gian xuất thế gian không có sự hưởng thụ nào cao hơn sự hưởng thụ này. Lúc tôi còn trẻ, thầy Phương giới thiệu Phật pháp cho tôi đã nói với tôi như vậy, tôi theo thầy học triết học, thầy nói triết học kinh Phật là đỉnh cao nhất của triết học trên toàn thế giới, học Phật là sự hưởng thụ cao nhất của đời người, tôi bị những lời này của thầy kéo vào. Vốn tôi đối với Phật giáo là bài xích nhất, luôn cảm thấy đây là mê tín, từ nhỏ đã nghe nói đây là mê tín, cho nên vẫn luôn không tiếp xúc. Nhưng mà thực sự muốn tiếp xúc cũng không tiếp xúc được, không có người giảng kinh. Vào thời đó ở Trung Quốc đại lục chưa nghe nói có giảng kinh. Chỉ nghe nói hòa thượng tụng kinh cho người chết, không nghe nói có giảng kinh. Tới lúc đó mới biết được, pháp sư giảng kinh quá ít, vào thời đó đại khái cả nước chỉ có mười mấy vị, đa phần đều ở thành phố lớn, ở nông thôn thì đâu có thể nghe được. Thôn của chúng tôi là thành phố nhỏ

ở quê, không có, mấy chục năm không có ai tới đó giảng kinh, không biết Phật pháp rốt cuộc là gì, cho nên sanh ra hiểu lầm rất nghiêm trọng. Nếu chúng tôi không có được sự gợi ý của thầy giáo về mặt học thuật, có tâm tôn trọng thầy giáo thì rất không dễ dàng tiếp nhận được, sau khi tiếp nhận, mới biết môn học này thực sự hay.

Cho nên lúc đó thầy dạy chúng tôi, thầy nói anh tới chùa, anh đừng đi tìm hòa thượng, đại khái thầy có kinh nghiệm, anh đừng đi tìm họ, anh đừng đi hỏi họ, anh đi tìm kinh Phật để đọc. Phật giáo thực sự nằm ở đâu? Ở trong kinh điển, người tu hành theo kinh điển là người thực sự có tu hành. Nếu như không hiểu kinh điển, bạn tìm họ cũng vô dụng, họ cũng không thể nói ra được đạo lý, chúng ta giữ sự khách sáo là được. Khách sáo điều gì? Kinh sách họ có thể cho bạn mượn; bạn không khách sáo thì họ không cho bạn mượn, cho nên phải giữ sự khách sáo, chúng ta mới có thể mượn kinh sách đọc. Đọc như vậy càng đọc càng hứng thú, thực sự là cả đời muốn ngừng cũng không được. Tôi học Phật 54 năm rồi, giảng kinh cũng giảng 47 năm, càng giảng càng hứng thú, tất cả mọi chuyện vui trên thế gian đều không vui bằng chuyện này. Cho nên tôi rất cảm ơn thầy tôi, thầy ấy nói đây là sự hưởng thụ cao nhất của đời người, tôi thực sự đạt được rồi, thế gian này không có điều gì thù thắng bằng điều này.

Chuyện tốt như vậy, nếu bạn không giới thiệu cho người khác, thì có lỗi với họ; giới thiệu mà họ không tiếp nhận là chuyện của họ, không liên quan đến mình. Cho nên, đạo tràng giới thiệu cho nhân viên là đúng đắn, nhưng tuyệt đối không được ép buộc họ tới nghe. Nếu ép buộc họ, đây không phải là ý của Phật, Phật vĩnh viễn là “hằng thuận chúng sanh, tùy hỷ công đức”, người nào tiếp nhận thì người đó được ích lợi. Họ không tiếp nhận nhưng cũng đã trồng thiện căn rồi, nhưng phải nhiều kiếp luân hồi, bạn phải quần quanh trong luân hồi thời gian rất dài, không biết đến đời nào bạn mới thực sự chịu quay đầu, thực sự chịu học thì bạn mới có thể gặp được; không phải phát tâm chân thành để học thì bạn sẽ không gặp được. Nếu như phát tâm, chắc chắn có thể gặp được, bởi vì trong cửa Phật thường nói, “trong cửa nhà Phật, không bỏ một ai”, một người phát tâm, Phật Bồ-tát sẽ thị hiện tới giúp đỡ bạn, từ bi đến tột cùng! Nhưng bạn không thật lòng học tập thì bạn sẽ không gặp được các ngài, các ngài không tới, cho nên bạn cũng không lừa được các ngài, Phật Bồ-tát rất thông minh, không lừa được các ngài.

Hỏi: Thứ hai là nhân viên của học hội, thời gian giảng kinh phải gác lại công việc [đang làm] để nghe kinh, theo lập trường của Phật pháp thì thấy là đại phước

báo, đích thực đáng để cảm ơn. Nhưng theo thế gian pháp mà thấy thì bởi vì khấu trừ thời gian nghe kinh mà tan làm trễ, khó tránh tạo thành ảnh hưởng đối với gia đình, chuyện này liệu có mâu thuẫn với câu “đôn luân tận phận” mà đại sư Ấn Quang nói không?

Đáp: Có mâu thuẫn, lúc tan làm họ nên về nhà, như vậy là đúng. Lúc làm việc, hi vọng tốc độ làm việc của họ có thể nhanh một chút, có thể khấu trừ được thời gian để nghe kinh, như vậy là được. Nếu như công việc thực sự quá nhiều làm không xong, xem thử ngày mai có thể làm hay không, nếu như tồn đọng lại không thể làm thì dứt khoát không nên nghe kinh, đây là một phương pháp. Người thực sự nghe vào tai sẽ khác, hiện tại chúng tôi làm thí nghiệm này ở Trung Quốc, tôi thường báo cáo với mọi người, Đại Phương Quảng ở Bắc Kinh, thí điểm này đã thí nghiệm thành công. Nhân viên của Đại Phương Quảng, sếp tuyển nhân viên, nhân viên cũng phải thi cử, sau khi được tuyển, tháng đầu tiên chuyên môn nghe kinh mà không đi làm, vẫn có lương. Lúc lãnh lương, sếp phát lương bảo bạn mỗi ngày nghe kinh tám tiếng đồng hồ, sau khi nghe được một tháng, hỏi bạn có bằng lòng làm không? Bằng lòng làm thì tới, không bằng lòng làm thì rời đi, bạn tới nơi khác tìm việc. Hiện tại nhân viên của họ, sếp trước giờ không nghe không hỏi không quản, cũng không họp, tâm tình làm việc của mỗi người đều vô cùng vui vẻ. Không ngờ có người mỗi ngày buổi tối làm việc tới sau 12 giờ đêm, tới một hai giờ sáng, làm việc không ngủ không nghỉ ngơi. Bạn hỏi họ có mệt không, họ không mệt, pháp hỷ sung mãn, điều này rất hiếm có, đây chính là thực sự hiểu rõ rồi.

Chuyện này là chuyện tốt, là sự nghiệp phúc lợi xã hội, người bình thường chúng ta đều biết đoạn ác tu thiện, tích lũy công đức. Tới nơi nào tích lũy công đức? Ở trong đạo tràng tích lũy công đức, bạn nói xem bạn có thiệt không? Tuyệt đối không thiệt thời, tại sao vậy? Nâng cao cảnh giới của bạn. Người học Phật chúng ta đều tin có nhân quả ba đời, quả báo đời sau nâng lên, đời sau bạn chắc chắn không đọa ác đạo. Đời sau tới nhân gian là đại phú đại quý, đa phần đều sanh lên cõi trời; muốn cầu sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc, không vấn đề, thực sự nắm chắc, quả báo thù thắng không gì sánh bằng. Bạn phải hiểu rõ, bạn phải hiểu được thì bạn mới có thể làm được, hoan hỷ đi làm, không chút gượng ép nào. Có gượng ép thì không đúng rồi, gượng ép tới làm việc, công việc cũng có lợi ích, nhưng đời sau có được phước báo rất vất vả.

Giống như thế gian này của chúng ta có một số người phú quý, họ phát tài, nhưng họ rất vất vả mới kiếm được tiền. Tại sao vậy? Là do đời trước tích lũy công đức rất miến cưỡng, không muốn làm, nhưng mà không làm lại cảm thấy ngại, rất miến cưỡng. Cho nên họ vẫn có được phước báo, nhưng kiếm được rất vất vả. Nếu như hoan hỷ, vui vẻ làm, phước báo đời sau của họ không phải nhọc lòng chút nào, cho dù làm bất kỳ sự nghiệp nào thì tiền tài cũng tới ào ào, không cần nhọc lòng, kiếm được tiền rất vui vẻ. Nhân duyên quả báo tơ hào không sai! Phải hiểu đạo lý này, đều là bản thân chúng ta tu được. Quả báo đời này, là do đời trước tu được, trong đời này tu được là quả báo đời sau. Nhân quả ba đời này không thể không biết, làm gì cần ép buộc nữa? Không cần ép buộc.

Hỏi: Câu hỏi thứ ba nói có người xuất gia thường tới đạo tràng hóa duyên hoặc tới hóa duyên với tín chúng của đạo tràng liệu có như pháp không? Nhân viên chấp sự của đạo tràng nên ứng xử thế nào?

Đáp: Chuyện hóa duyên ở đạo tràng rất nhiều, nhưng thầy chúng tôi truyền lại, đạo tràng tuyệt đối không được hóa duyên. Tại sao vậy? Đạo tràng của thầy Lý là đạo tràng giảng kinh hoàng pháp, nếu như có hóa duyên, mọi người bị dọa sợ không dám tới nữa. Hóa duyên là chuyện nhỏ, bạn dọa tín chúng bỏ chạy hết, tội này thì lớn rồi! Cho nên đạo tràng giảng kinh thuyết pháp tuyệt đối không được hóa duyên, đừng nói là người bên ngoài không được phép tới nơi này hóa duyên, bản thân chúng ta cũng không được hóa duyên. Chỗ này của chúng ta muốn làm sự nghiệp gì, nhiều lắm là ra thông báo, tuyệt đối sẽ không nói “hiện tại chúng tôi làm chút chuyện tốt, bạn phải đưa tiền”, vậy thì lần sau họ không tới nữa, bạn làm đứt đoạn pháp thân huệ mạng của người khác, tội này lớn. Bạn hóa duyên được vài đồng tiền, nhưng bạn làm đứt đoạn duyên nghe kinh nghe pháp của người ta, tội này còn nặng hơn giết hại thân mạng của người ta. Tội nghiệp giết một người không quá nặng, phá hoại nhân duyên cơ hội nghe kinh của người ta, tội này nặng hơn tội giết người rất nhiều. Tại sao vậy? Thân người mặc dù khó có được, nhưng vẫn còn dễ, Phật pháp thực sự khó được nghe! Bạn xem Hồng Kông có dân số mấy triệu người, nhưng thực sự nghe kinh nghe pháp được mấy người? Bạn từ chỗ này nghĩ thử xem, bạn sẽ biết được thân người khó được, Phật pháp càng khó được nghe. Cho nên nói phá hoại nhân duyên nghe pháp của người khác, tội đó thật quá lớn, quá lớn, thực tình mà nói đều là tội nghiệp địa ngục A-tỳ, chướng ngại pháp duyên, chúng ta nhất định phải biết điều này.

Nhân viên chấp sự nếu như gặp người như vậy thì phải khuyên họ, phải nói cho họ nghe lợi và hại của nhân quả này. Thực tình mà nói, hóa duyên có thể hóa được không? Thực sự có thể hóa được, bạn cũng đi hóa duyên, trong mệnh của bạn có thì sẽ có, trong mệnh không có thì dùng phương pháp gì bạn cũng không đạt được. Ngay cả kẻ trộm ra ngoài trộm đồ cũng là trong mệnh có nên họ mới trộm được; trong mệnh không có, còn chưa trộm được đã bị cảnh sát bắt đi. Chuyện này mọi người đọc Liễu Phàm Tứ Huân liền biết được “một miếng ăn, một hớp nước đều được định trước”. Cho nên, người thế gian mưu tài phải dùng phương pháp chính quy, không được dùng sự lừa gạt, của cải có được do dùng phương pháp lừa gạt, thực tình mà nói của cải trong mệnh của bạn đã bị khấu trừ rồi. Trong mệnh của bạn năm nay có thể kiếm được một triệu, bởi vì bạn dùng thủ đoạn không chính đáng, thường lừa gạt người khác, đại khái bạn chỉ có thể kiếm được 500.000, bạn cảm thấy bạn rất giỏi, “năm nay tôi kiếm được 500.000”. Thực ra trong mệnh của bạn là một triệu, đã đánh mất 500.000, đánh mất một nửa mà bạn không hề biết. Nếu tiền bạn kiếm được do dùng phương pháp chính đáng, ngoài dùng cho bản thân ra, còn có thể bố thí làm việc tốt, vậy thì năm nay bạn sẽ kiếm được hai triệu, tiền tăng thêm. Đây là đạo lý chính đáng, bạn phải hiểu được.

Ồ trong kinh đức Phật giảng quá nhiều rồi, chúng tôi thường nói, tài từ đâu mà có? Từ bố thí tài mà có, không phải là lừa gạt người khác khắp nơi, lừa gạt người làm sao mà phát tài được? Làm gì có đạo lý này! Lừa gạt người khác chính là đánh mất toàn bộ chút của cải trong mệnh của chính mình, rất đáng tiếc, phải hiểu đạo lý này. Từ khi tôi học Phật, thầy tôi chỉ dạy, đọc những sách này, hiểu những đạo lý này, cả đời chưa từng hóa duyên với người khác, cả đời chưa từng đưa tay ra xin ai một đồng. Hình như vào năm kia, cư sĩ Trần Lãng cùng tôi đi thăm hỏi Lý Gia Thành, chúng tôi nói chuyện hơn 50 phút, tôi tặng ông ấy không ít đĩa, không ít vật phẩm pháp bảo. Sau khi tôi rời khỏi, ngày thứ hai tiên sinh Trần gọi điện thoại cho tôi, ông ấy nói Lý Gia Thành gọi điện thoại nói với ông ấy, Lý Gia Thành nói: pháp sư Tịnh Không rất kỳ lạ, tại sao thầy ấy không hỏi tiền tôi? Tôi nói, muốn tôi hỏi tiền người khác, vậy thì khó đấy, vậy thì không dễ dàng. Tiền của bạn, cho dù là bạn có tiền hay không, tôi tuyệt đối sẽ không chìa tay ra xin ai một đồng. Những chuyện tốt mà chúng tôi làm, bạn mang tiền tới, tôi làm giúp bạn, nếu tôi phải hỏi tiền bạn thì tôi mới làm, loại chuyện này không được làm, chuyện này sẽ mệt chết người.

Người xưa nói rất hay, “nhiều chuyện chẳng bằng ít chuyện, chuyện tốt chẳng bằng không có chuyện”, không có chuyện mới tốt, làm gì có tìm chuyện mà làm? Nhưng có một số tín đồ hi vọng làm chuyện tốt, họ không có duyên phận, không biết làm như thế nào, tới tìm tôi, vậy thì chúng tôi làm giúp họ. Cả đời đều là giúp người khác làm chuyện tốt, bản thân không chủ động nói làm chuyện gì, không có. Bạn xem, tới Hồng Kông giảng kinh, duyên của tôi với Hồng Kông cũng coi là rất sâu, năm 1977 là lần đầu tiên tới Hồng Kông giảng kinh Lăng Nghiêm, lần đó tới giảng bốn tháng, thời gian dài nhất. Năm 2006, sang năm là 30 năm rồi, trong khoảng thời gian này, đại khái mỗi năm tới Hồng Kông giảng một tháng. Nhiều năm như vậy, chúng tôi ở Hồng Kông không có đạo tràng, trước đây đều là mượn tạm trung tâm phúc lợi ở đường Tiêm Sa Chủy, mượn nơi của họ. Sau này thời gian dài rồi, thỉnh chúng nhiều hơn, Bà Trần phát tâm mua tầng này nên mới thành lập đạo tràng này; không phải hóa duyên mà có, là tự động tới. Bà ấy mua để cho chúng tôi tới giảng, vậy rất tốt, không cần phải đi thuê nơi ở, máy móc thiết bị của chúng tôi liền thuận tiện, có đạo tràng lâu dài.

Sau này cư sĩ Hồ lại mua một tầng, tầng 9, đúng lúc người ta muốn bán, bà ấy liền mua, làm nhà tưởng niệm tổ tiên, làm niệm Phật đường, đều là người khác tự động làm. Tầng 10 sau cùng là của cư sĩ Trương, cũng là một người mua, tôi cũng không bảo ông ấy mua, ông ấy tự mình mua. Lúc họ mua tôi đều nói quyền sở hữu là của các bạn, tương đương với cho chúng tôi mượn, tương lai chúng tôi không làm nữa, không làm nữa thì trả nhà lại cho các bạn, chúng tôi không cần của các bạn, sanh không mang tới, chết không mang đi. Nơi tôi ở cũng là căn hộ của Trần lão thái thái ở, con trai bà ấy mua căn hộ mới cho bà ấy, dọn đi rồi, căn nhà cũ này cũng không tệ, cũng không dỡ bán đi, cũng không dỡ cho thuê. Tôi đến đúng lúc, bà ấy nói: pháp sư, thầy ở đi, thầy ở bao lâu cũng được. Bạn xem thật đúng lúc, liền đưa chìa khóa cho tôi, tôi không cần trả bất kỳ chi phí gì, phí điện thoại, phí điện nước đều là bà ấy bỏ ra, đều đòi tiền bà ấy, không đòi tiền tôi. Bạn nói xem thoải mái biết bao! Đây gọi là sự hưởng thụ cao nhất của đời người.

Nếu bạn có tài sản, vậy thì phiền phức rồi, nghe nói còn phải nộp thuế nhà đất gì đó, rất nhiều thứ linh tinh. Tôi trước giờ chưa từng hỏi qua những thứ này, cũng không biết, nghe nói có rất nhiều chuyện phiền phức, bạn hằng ngày phải nhọc lòng. Tôi không cần phải nhọc lòng bất kỳ chuyện gì, đây là sự hưởng thụ bậc nhất của đời người. Cho nên cả đời có rất nhiều chuyện đều là rất nhiều nhân sĩ thiện tâm tự động

tới tìm tôi, họ muốn làm chuyện tốt. Phải hiểu đạo lý này, không hóa duyên, không đòi hỏi tiền người khác, đôi bên đều hoan hỷ. Đạo tràng, đặc biệt là vừa hỏi tiền người khác, hóa duyên sẽ phá hoại đạo tràng, phá hoại hình tượng của Phật giáo, phá hoại đạo tràng. Khiến cho rất nhiều người bên ngoài không hiểu, phê bình nói Phật giáo chuyên môn lừa gạt tiền tài của tín đồ, làm những chuyện phi pháp. Đây là bị người khác phê bình, chúng ta không thể làm, không được làm. Thứ hai là có một số tín đồ tới nghe kinh, gia cảnh của họ bần hàn, bạn nói muốn họ bỏ tiền ra, họ không lấy đâu ra tiền, không đưa tiền thì họ áy náy, cho nên sau này không dám tới nữa. Làm đứt đoạn cơ duyên nghe pháp của người ta, đây là tội lỗi. Cho nên chúng ta phải suy xét nhiều nhân tố như vậy, nhất định phải tuân thủ lời dạy của Thích-ca Mâu-ni Phật, cả đời Thế Tôn chưa từng hóa duyên một đồng của người khác, chưa từng hỏi một đồng của người khác, chỉ có bố thí pháp. Ai cũng dạy bảo như nhau, nhiệt tình chỉ dạy người khác, bình đẳng đối xử với hết thảy chúng sanh, [chúng ta] phải ghi nhớ, phải biết điều này.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, đạo tràng tiếp nhận tín chúng thành kính cúng dường, nếu như vật phẩm không thích hợp dùng, hoặc khó xử lý thì nên dùng thái độ thế nào để tiếp nhận?

Đáp: Phạm là tín đồ tới cúng dường, là tấm lòng thành của họ, nhất định phải hoan hỷ tiếp nhận, không được từ chối, không được phê bình. Giống như năm đó Thế Tôn tại thế, cuộc sống của ngài là mỗi ngày ôm bát ra ngoài khát thực, có lúc gặp được ăn mày, ăn mày lấy gì để cúng dường? Còn không phải là những thứ bản thân xin được, xin được chút cơm thừa rau thừa của người khác, có thể đã hai, ba ngày rồi, mùi vị đều thay đổi rồi, họ vẫn không nỡ bỏ đi. Họ chỉ có chút xíu đồ này, lúc Phật tới họ cung kính cúng dường, Phật không ghét bỏ, ăn hết trước mặt họ, để họ sanh tâm hoan hỷ, để họ trồng phước. Nếu bạn từ chối thì sai rồi, lúc từ chối thì tâm của bạn có cao thấp, không bình đẳng nữa, Phật dạy chúng ta bình đẳng đối đãi, chung sống hòa hợp, điều này rất quan trọng. Nếu không phải là bình đẳng, tâm bình đẳng của tâm Bồ-đề, bạn không có tâm Bồ-đề, tâm của bạn không thanh tịnh, tâm của bạn không bình đẳng, không thanh tịnh, không bình đẳng thì bạn tạo tội nghiệp trong cửa Phật. Vốn là tới nơi này để trồng phước, kết quả tới nơi này là tạo vô lượng tội nghiệp, đọa xuống địa ngục, vậy thì bạn sai rồi; nơi này là đưa bạn tới thế giới Cực Lạc, không phải là bảo bạn xuống địa ngục. Nhưng mà bạn dùng sai tâm, bạn không có cách nào tránh khỏi quả báo của ba đường ác.

Những thứ hư hỏng chúng ta cũng tiếp nhận, [vì đó là] tâm lòng của người khác mà, đồ hư hỏng thì chúng ta có thể ăn không? Chúng ta không phải là Bồ-tát, không phải là Phật, ăn vào sẽ bị bệnh! Bị bệnh còn cần người khác chăm sóc, chăm lo, lại làm phiền rất nhiều người, cho nên có thể không ăn, có thể xử lý nó như là rác. Điều này đều là trước đây thầy Lý dạy tôi. Vào thời đó thầy tham gia một số bữa tiệc, thường dẫn tôi theo, tôi ngồi bên cạnh thầy. Đậu hũ thiu rồi, mùi vị thay đổi rồi, thầy ấy ngửi thử rồi kêu tôi, gõ gõ tôi, món này không được ăn. Thầy của tôi rất từ bi, cũng rất cẩn thận. Tín đồ Phật giáo coi trọng vệ sinh, nhưng người ta tặng những thứ hư hỏng thì không được từ chối, nhất định phải hoan hỷ tiếp nhận, cảm ơn tình cảm của họ. Sau khi họ rời đi thì bạn mới xử lý nó, bởi vì có một số thứ hư rồi có thể cho động vật ăn. Ở Hồng Kông khá khó khăn, chúng tôi ở Úc, chim thú rất nhiều, có thể cho chim, có thể cho những động vật nhỏ ăn, chúng ăn thì không vấn đề. Phương pháp xử lý rất nhiều, nếu như nói giống như ở Hồng Kông, tất cả đều không thuận tiện, chúng ta cung kính dùng túi nilon bọc lại, xử lý như rác, không được tùy tiện. Tùy tiện thì chúng ta không có tâm cung kính, cung kính đóng gói nó lại cho gọn gàng, để [nhân viên] thu gom rác mang đi, vậy là đúng rồi. Hết thầy phải dùng tâm cung kính, không có tâm cung kính thì tạo tội nghiệp, phải biết điều này.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo nói, hiện tại có rất nhiều doanh nhân cảm thấy rất khó khăn trong việc quản lý nhân viên. Đối xử tốt với nhân viên, bao dung lỗi lầm thì họ thường được nước làm tới; đối với nhân viên hơi hà khắc một chút thì lại có rất nhiều lời phàn nàn. Rốt cuộc nên làm như thế nào?

Đáp: Mở tọa đàm Đệ Tử Quy, thật đó, mở tọa đàm Đệ Tử Quy thì vấn đề này sẽ được giải quyết. Nguyên nhân sanh ra những thói xấu này là gì? Là chưa từng học Đệ Tử Quy, nói cách khác, từ nhỏ họ học cách làm việc, họ có năng lực làm việc, nhưng họ không biết làm người, Đệ Tử Quy là giáo dục làm người. Trung Quốc 5000 năm nay vẫn có thể tồn tại trên thế gian này, còn là một đất nước lớn, nguyên nhân là gì, có ai từng nghiên cứu qua không? Lần trước tôi ở đại học Nam Côn, hiệu trưởng đại học Nam Côn mời tôi ăn cơm, có một vị giáo viên, là [người phụ trách] quản lý dạy học của cả trường, tương đương với trưởng phòng giáo vụ ở Trung Quốc chúng ta, chủ nhiệm phòng giáo vụ. Cậu ấy nói với tôi một câu, cậu ấy nói trước thế chiến thứ hai, đại khái là trước chiến tranh Trung - Nhật, những năm đầu Dân Quốc, có một số học giả châu Âu nghiên cứu vấn đề này. Bốn nền văn minh cổ đại lớn trên thế giới thì Ai Cập, Babylon và Ấn Độ đều đã suy tàn, đều không còn nữa, tại sao

Trung Quốc vẫn tồn tại? Cuối cùng họ có được một kết luận, họ nói có khả năng là bởi vì Trung Quốc có giáo dục gia đình. Lời này nói đúng rồi, hoàn toàn chính xác.

Cho nên giáo dục gia đình của Trung Quốc, lùi về trước ít nhất là 5000 năm, giáo dục gia đình tốt! Giáo dục gia đình dạy điều gì? Chính là giáo dục luân lý, cha con có tình thân, vua tôi có trung nghĩa, vợ chồng có khác biệt, lớn nhỏ có trật tự, bạn bè có thành tín, chính là dạy đạo lý này. Từ lúc nào bắt đầu dạy? Từ lúc trẻ nhỏ ra đời đại khái ba bốn ngày là bắt đầu dạy rồi, trẻ nhỏ ba bốn ngày tuổi rất nhỏ, còn chưa động đậy được, nhưng mắt của chúng mở ra, mắt mở ra thì chúng sẽ biết nhìn, tai chúng biết nghe. Những gì chúng nhìn thấy, nghe thấy, trong Phật pháp của chúng ta nói là lưu lại trong a-lại-da thức, đó gọi là hạt giống. Chúng ngày ngày nhìn, ngày ngày nghe, nghe không gián đoạn như vậy trong ba, bốn năm thì điều gì chúng cũng biết cả. Cho nên giáo dục gia đình, Đệ Tử Quy là dạy trẻ nhỏ, không phải giáo viên dạy, là cha mẹ dạy! Cha mẹ phải làm được 100% Đệ Tử Quy, làm ra cho đứa trẻ sơ sinh thấy. Cho nên tới ba, bốn tuổi chúng liền hiểu chuyện, chúng biết hiếu thuận cha mẹ, biết kính trọng anh chị, lớn hơn chúng thì chúng sẽ kính trọng, đối nhân xử thế tiếp vật chúng đều rất có chừng mực. Lý niệm của trung tâm giáo dục này chính là cha con có tình thân, thân này là thân ái, cho nên đây là giáo dục về tình yêu thương. Sự thân ái của cha con nếu như có thể giữ mãi cả đời không biến chất, đây chính là chức năng của giáo dục, mục tiêu của giáo dục đã đạt được, đây là mục tiêu đầu tiên.

Mục tiêu thứ hai, mở rộng sự thân ái của cha con ra, bạn thương yêu gia đình, bạn thương yêu người thân bạn bè, bạn thương yêu hàng xóm láng giềng, thương yêu xã hội, thương yêu đất nước, thương yêu nhân loại, dần dần phát huy ra ngoài, giáo dục thương yêu. Cho nên lịch sử Trung Quốc 5000 năm, Trung Quốc chưa từng xâm lược đất nước khác, chưa từng chiến tranh với đất nước khác. Lịch sử 5000 năm nay có thể làm minh chứng, giáo dục hòa bình, nhân dân của đất nước này là hòa bình. Trước đây tiên sinh Hồ Thu Nguyên từng nói với tôi một câu, ông ấy nói người dân Trung Quốc là người dân tốt nhất trên toàn thế giới, nghe lời, ngoan, từ nhỏ dạy ra. Hiện tại loại giáo dục này đã gián đoạn khoảng 80 năm rồi, gián đoạn 80 năm. Tôi 80 tuổi, lúc tôi 10 tuổi còn được ảnh hưởng một chút xíu, vẫn còn được sự ảnh hưởng này, nhưng người nhỏ hơn tôi 5 tuổi thì không có cách nào, ngay cả mép rìa họ cũng chẳng chạm tới được, chúng tôi vẫn còn chạm được một chút. Nhưng một chút mép rìa này ảnh hưởng cả đời, cả đời không làm

chuyện xấu, cả đời không chiếm lợi của người khác, cả đời cung kính người khác, hiếu thân tôn sư, bạn bè có thành tín, chúng tôi thực sự làm được. Cả đời trải qua cuộc sống hạnh phúc mỹ mãn, đời sống vật chất khổ một chút cũng không sao, đời sống tinh thần phong phú, đây là dạy học truyền thống Trung Quốc. Cho nên hiện tại chúng tôi đề xướng Đệ Tử Quy, đây là rất bất đắc dĩ, ngoài cách này ra không còn cách thứ hai.

Cách học Đệ Tử Quy như thế nào? Hiện tại là bậc cha mẹ, con cái, giáo viên phải cùng nhau học thì mới có hiệu quả. Cha mẹ không học, dạy con cái học, con cái sẽ hỏi ngược lại bạn; ba mẹ dạy con làm, tại sao ba mẹ không làm được? Giáo viên bảo học sinh học, học sinh sẽ hỏi giáo viên: tại sao thầy không làm được? Bạn cứng họng không trả lời được. Cho nên nhất định là giáo viên, cha mẹ và con trẻ cùng nhau học sẽ sinh ra hiệu quả. Nếu như cách dạy học này có thể phổ biến 50 năm, dạy học truyền thống Trung Quốc của chúng ta sẽ có thể khôi phục. Sự khôi phục này vào thời khoa học kỹ thuật phát triển, giao thông thuận tiện này thì có thể giới thiệu cho toàn thế giới, thế giới có thể khôi phục hòa bình, đích thực có thể hóa giải xung đột, nhất định phải dựa vào thứ này của người Trung Quốc.

Doanh nhân đau đầu vì nhân viên, không dễ quản lý, hiện tại không chỉ doanh nhân, rất nhiều bậc phụ huynh tới trước mặt tôi than vãn, con cái không nghe lời, phản nghịch; làm giáo viên cũng tới cáo trạng, học trò không nghe lời, rất khó dạy. Nguyên nhân chung là giáo dục gia đình đã bị hủy hoại, mấu chốt ở chỗ này, bạn giống như chữa bệnh vậy, trước tiên bạn phải tìm ra bệnh căn. Giáo dục gia đình quan trọng hơn bất kỳ điều gì, giáo dục trường học, giáo dục trường học ở Trung Quốc là sự tiếp nối của giáo dục gia đình, giáo dục xã hội là mở rộng của giáo dục gia đình, giáo dục thánh hiền là sự viên mãn của giáo dục gia đình, gia giáo là gốc rễ. Phát hiện của người nước ngoài là chính xác, không thể nói họ không có trí tuệ, họ thực sự tìm ra được nguyên nhân. Cho nên hiện tại chúng ta phải đề xướng giáo dục luân lý đạo đức, đặc biệt là giáo dục Đệ Tử Quy rất tốt, đây thực sự là pháp môn bất nhị của phương pháp giải quyết.

Hỏi: Câu hỏi tiếp theo, mặc dù nói gia hòa vạn sự hưng, nhưng nếu cha con, vợ chồng cùng làm trong một công ty, thường dễ dàng phát sinh va chạm, đặc biệt là doanh nghiệp gia đình, ngược lại tổn hại đến tình thân. Hậu bối vì giữ gìn cha con có tình thân, liệu có nên tính toán con đường khác, để tránh làm cùng công ty với cha mình, hay là kế thừa sự nghiệp của cha càng tốt hơn?

Đáp: Phương pháp giải quyết thực sự vẫn là đọc sách, khai mở trí tuệ, trí tuệ khai mở rồi thì vấn đề tự nhiên được giải quyết. Không có trí tuệ, đây là thuộc về trốn tránh, xung đột không thể hóa giải. Nhất định phải đọc sách, đọc sách thánh hiền, nhất định phải tiếp nhận giáo học truyền thống Trung Quốc, giáo học truyền thống Trung Quốc có thể giải quyết tất cả xung đột. Lời này là người nước ngoài nói, lời của tiên sĩ Toynbee người Anh nói, ông ấy qua đời cũng nhiều năm rồi, ông ấy nói những lời này đại khái là vào những năm 1970, cho nên nhất định phải học tập. Cha con có tình thân, bạn sớm quên mất chữ “thân” này rồi, thân này ở đâu ra? Thân này đã biến chất, biến thành oán, vấn đề này rất nghiêm trọng. Nhà Nho chỉ nói tới “biết như vậy”, nhưng không nói tới tại sao như vậy, lý do sâu xa hơn tại sao như vậy thì nhất định phải tìm trong Phật giáo. Trung Quốc từ xưa đến nay, các triều đại đều có rất nhiều con hiền cháu hiếu, có biết bao câu chuyện cảm động làm tấm gương cho người thế gian. Hiện tại không còn nữa, sau này có còn hay không? Sau này càng không có nữa, nguyên nhân tại sao? Vậy thì phải hỏi bản thân chúng ta, bản thân chúng ta đối với người khác có bố thí ân đức không? Bản thân chúng ta không thể dùng ân huệ để đối xử với người khác, vậy thì bạn làm sao có con cháu tới báo ân được? Không có.

Phật nói với chúng ta, quan hệ giữa người với người là bốn loại duyên, thân thiết nhất thì trở thành người một nhà, trở thành cha con, [bốn loại đó là] báo ân, báo oán, đòi nợ, trả nợ, không có quan hệ này thì sẽ không thành một nhà. Ngay cả bạn bè mà bạn gặp trong đời này, bạn tốt, cũng là bốn loại duyên này, không có bốn loại duyên này thì gặp mặt mà không quen. Cho nên bạn phải hiểu được, người trong nhà có con hiền cháu hiếu, nhất định là trong nhà họ nhiều đời đều làm việc tốt, đều thân thiện với người khác, đều là rất vui lòng giúp đỡ người khác. Những người nhận ân huệ đó, lúc họ đầu thai tới, tới gia đình của bạn trở thành con cháu bạn, họ tới báo ân, con hiền cháu hiếu! Nếu bạn đắc tội những người này, bắt nạt những người này, họ sẽ tới nhà bạn làm con cháu bạn, tương lai họ là đứa con bại gia, tức là tới báo oán, tới đòi nợ. Tới đòi nợ thì tiền bạn cực khổ kiếm được, họ sẽ tiêu sạch trơn, tiêu hết vào ăn chơi đàng điếm, tới đòi nợ. Tới báo oán thì họ đòi mạng của bạn, trước đây bạn hại chết họ, họ còn tới đòi mạng. Nhân quả báo ứng, chuyện này thì phiền phức rồi.

Nói tóm lại một câu, Phật nói rất có đạo lý, đời người trả nghiệp! Con người chúng ta vì sao tới thế gian này? Trả lại nghiệp báo đã tạo trước đây, trước đây làm

thiện thì bạn tới hưởng phước; trước đây bạn tạo tội nghiệp thì hôm nay bạn tới thọ khổ, thọ nạn. Thực sự làm rõ ràng, thấu triệt rồi, cho dù thọ khổ nạn thế nào cũng không oán trời, không trách người, tự mình tạo nhân bất thiện, vậy thì hiện tại hãy hoan hỷ tiếp nhận. Lúc tiếp nhận không oán trời không trách người, không có tâm sân giận, không có tâm báo thù, món nợ này liền trả hết. Trả hết nợ rồi, lần sau lúc gặp lại nhau, đời sau là bạn bè tốt, hóa giải oán rồi, oan gia nên giải không nên kết. Nếu bạn kết oán này, thường ghi hận trong lòng, oan oan tương báo bao giờ mới dứt, đời đời kiếp kiếp đôi bên đều đau khổ, vậy thì sai rồi. Cho nên người sáng tỏ, đời này tôi có thể nhẫn, tôi có thể nhường, sự việc liền hóa giải, sẽ không sao. Cá nhân như vậy, vận mệnh gia đình cũng như vậy, vận mệnh đất nước cũng như vậy, không có ngoại lệ, chúng ta nhất định phải hiểu điều này.

Cho nên nhất định phải rất nghiêm túc học tập, học Phật không dễ dàng, thực sự là trăm ngàn vạn kiếp khó gặp được. Đời này của chúng ta muốn làm thêm chút việc tốt, cải thiện vận mệnh đời sau của chúng ta, đây là cơ hội tốt nhất. Nếu như trong đời này không hiểu rõ đạo lý này, nhìn cái này không thuận mắt, nhìn cái kia không vui vẻ, vẫn tạo tội nghiệp như cũ, đặc biệt là chạy tới cửa Phật vẫn còn tạo tác tội nghiệp, vậy thì bạn sai rồi. Tại sao vậy? Đến đời sau, mắt thấy những tội nghiệp mà bạn tạo, bạn đọa ba đường ác, bạn không hiểu tà chánh, thị phi, thật giả, đây gọi là ngu si, ngu si là quả báo súc sanh; bạn có tâm sân giận, tâm sân giận đọa địa ngục; bạn có tâm tham, tâm tham đọa ngạ quỷ. Con người hiện nay khởi tâm động niệm đều là nghiệp nhân của ba đường ác, đa phần đều đọa vào ba đường ác, người học Phật sau cùng đọa vào ba đường ác, vậy thì quá sai rồi. Người học Phật mức độ thấp nhất cũng phải có thể giữ được thân người, giữ được thân người là nhân gì? Trung phẩm thập thiện nghiệp đạo, tam quy ngũ giới, trung phẩm thập thiện thì bạn có thể giữ được thân người; thượng phẩm thập thiện sanh cõi trời Dục giới. Nên không ngừng nâng cao đời sau của chúng ta mới đúng, nếu chúng ta đọa lạc xuống dưới thì sai rồi.

Cho nên con người, bạn xem nhà Phật giảng, nhất định phải có tâm Bồ-đề, thường nghĩ tới mình đối với người, đối với việc, đối với vật có chân thành không, có thanh tịnh không, có bình đẳng không, có từ bi không, phải thường nghĩ tới điều này. Đây là trước đây nhà Nho Trung Quốc dạy người “giữ lòng yêu kính”, trong lòng thường giữ tâm yêu thương người, kính người, giữ lòng yêu kính. Phật pháp dạy chúng ta “phương tiện làm cửa”, phương là phương thức, tiện là

thuận tiện, dùng lời hiện nay là phương thức thích hợp nhất, phương thức tốt nhất, đây gọi là phương tiện. Phương thức thích hợp nhất, tốt nhất không có nhất định, do người, do việc, do nơi mà khác nhau, bạn có trí tuệ để thông đạt quyền biến, cho nên Phật pháp từ đầu đến cuối tu học đều là trí tuệ. Trí tuệ từ đâu mà có? Từ tâm thanh tịnh, tâm thanh tịnh bình đẳng sanh trí tuệ; trong tâm nóng nảy, vội vàng sẽ sanh phiền não, không sanh trí tuệ. Phiền não mà xử lý vấn đề thì không có chuyện không phạm sai lầm, trí tuệ xử lý vấn đề chắc chắn không có sai lầm, cho nên trí tuệ là từ tâm thanh tịnh, bình đẳng mà có.

Tâm thanh tịnh, bình đẳng của chúng ta tu từ đâu? Chính là tu trong người và việc hàng ngày, tu được nhanh nhất. Những người mà bạn tiếp xúc mỗi ngày, có người thiện, có người ác, bạn tu bình đẳng ở đó, nếu bạn muốn rời khỏi môi trường này để tới nơi nào đó tu, không có nơi nào để tu. Bạn vào núi sâu tu thanh tịnh bình đẳng, tu mười năm, hai mươi năm cảm thấy rất thanh tịnh, rất bình đẳng rồi, vừa tiến vào thành phố liền loạn ngay lập tức, không chịu nổi khảo nghiệm. Thực sự tu hành chính là tu trong môi trường người và việc phức tạp này, sự lên xuống này lớn nhất, lên thì đưa bạn lên cõi trời, xuống thì đọa vào ba đường ác, thay đổi rất nhanh. Ở Hồng Kông này, đặc biệt là ở gần biển, thay đổi rất nhanh, cho nên bạn phải biết, người biết thì lên mới nhanh, người không biết thì xuống rất nhanh.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi có liên quan đến trẻ nhỏ đọc kinh. Người hỏi nói trước mắt trong và ngoài nước có rất nhiều đoàn thể đề xướng cho trẻ nhỏ đọc kinh, hoàng dương giáo dục truyền thống Trung Quốc. Xin hỏi câu hỏi đầu tiên, lớp trẻ nhỏ đọc kinh, ngoài kinh điển quốc học ra, liệu có cần khích lệ trẻ nhỏ đọc thuộc lòng kinh Phật, dạy trẻ nhỏ lễ Phật, niệm Phật không?

Đáp: Chuyện này phải xem tình hình, không thể đánh đồng như nhau, mỗi nơi có nhân duyên riêng, bạn phải biết tùy cơ dạy dỗ. Ở chỗ này phải chú ý một điểm, đó là “cha con có tình thân” là gốc rễ, nhất định phải hiểu điều này. Nếu như không bắt đầu làm từ chỗ này, sợ rằng trẻ nhỏ ngoài đọc kinh sách ra, tương lai trưởng thành chúng tới phản Phật một cách rất triệt để. Tại sao vậy? Trong Phật giáo có gì thì chúng đều biết hết, chúng sẽ phá hoại bạn triệt để. Lúc đó thì bạn hối hận đã muộn, bạn sẽ vĩnh viễn đọa địa ngục, muốn thoát ra khỏi rất khó, không dễ dàng. Cho nên trong kinh đức Phật giảng rất hay, Phật giáo không phải là học từ nhi đồng, ở trong cửa Phật tất nhiên sẽ thu nhận sa-di, sa-di đều là sau 7 tuổi. Bạn xem giáo dục luân lý đạo đức Trung Quốc là trước bảy tuổi, bạn không có gốc rễ này thì không thể

thu nhận! Bảy tuổi làm sa-di, tức là tiến vào cửa Phật, học cái gì? Học kinh Tiểu thừa. Trong kinh Tiểu thừa là học đạo lý làm người, trong Giới kinh đức Phật nói với chúng ta, “đệ tử Phật không học Tiểu thừa trước, sau đó học Đại thừa, thì không phải đệ tử Phật”, bạn không phải là học trò của Phật; học trò của Phật nên nghe lời dạy của Phật, trước tiên học Tiểu thừa, sau học Đại thừa. Giống như đi học vậy, trước tiên học tiểu học, sau đó học đại học, đâu có chuyện chưa học tiểu học mà đã chạy đi học đại học, làm gì có đạo lý này.

Nhưng bạn lại phải biết, Phật giáo Trung Quốc rất đặc biệt, Phật giáo Trung Quốc không có Tiểu thừa. Thực tình mà nói, mọi người xem Đại tạng kinh, kinh điển Tiểu thừa trong Đại tạng kinh vô cùng đầy đủ, kinh Tiểu thừa phiên dịch sang tiếng Trung của chúng ta đích thực không thua kinh Tiểu thừa tiếng Pali nam truyền. Trước đây tôi từng hỏi qua, so sánh hai bên, Tạng kinh tiếng Pali, tức Tạng kinh Tiểu thừa so với Tứ A-hàm phiên dịch sang tiếng Trung của chúng ta, Tứ A-hàm chính là kinh Tiểu thừa, đại khái chỉ nhiều hơn năm mươi mấy bộ. Toàn bộ có hơn 3000 bộ, hơn 3000 bộ chỉ kém năm mươi mấy bộ, bạn liền biết được chúng ta phiên dịch hoàn chỉnh biết bao. Sau khi phiên dịch, ở Trung Quốc thành lập hai tông phái, tông Thành Thật, tông Câu Xá, hiện tại không còn ai biết tới, hai tông này là tông phái Tiểu thừa. Từ giữa thời Đường trở về sau thì suy tàn. Tới thời nhà Tống thì không còn nữa, Tiểu thừa không còn nữa. Nguyên nhân là gì? Nhà Nho thay thế, tức là Khổng, Mạnh, Lão, Trang đã thay thế rồi. Người Trung Quốc có gia giáo, có nền tảng này, cho nên không cần Tiểu thừa giáo, người đọc sách Nho có thể trực tiếp nhập Đại thừa, là đạo lý như vậy. Vậy hiện tại chúng ta Nho cũng không học, Đạo cũng không học, Tiểu thừa cũng không học, trực tiếp học Đại thừa, cho nên khiến cho trên không ra trên, dưới không ra dưới, cho dù tại gia hay xuất gia đều không cách nào thành tựu, nguyên nhân là ở chỗ này, không thể không biết điều này.

Cho nên thầy Lý năm đó chỉ dạy chúng tôi, tôi theo thầy 10 năm, 10 năm như một ngày, mỗi tuần thầy giảng một buổi kinh Phật, một buổi Nho học, học bù! Chúng tôi là Nho và Phật đồng thời cùng tiến. Một tuần hai tiết học, 10 năm chưa từng gián đoạn, cho nên mới biết được tầm quan trọng của Nho giáo. Hiện tại thầy tôi đã qua đời mười mấy năm rồi, hiện tại chúng tôi càng ngày càng rõ ràng, càng ngày càng thấu triệt. Thầy tôi trước đây đối với giáo dục đức hạnh, chỉ gợi ý chúng tôi, rất quan trọng, thầy ấy không mở lớp giảng, do đó mà chúng tôi học tập cũng rất lơ là, không thật nghiêm túc. Thầy dạy chúng tôi dùng Ngũ Chung Di Quy, mỗi học trò chúng tôi

đều đi mua một bộ, coi như sách giáo khoa tu thân. Môn học này chỉ dạy chúng tôi tự mình tu, chứ không chính thức đưa vào giảng dạy, đương nhiên thầy cũng rất bận, không có thời gian, chúng tôi tự mình đọc.

Đồng Mônng Dưỡng Chánh trong Ngũ Chung Di Quy, Chu phu tử có một chương Đồng Mônng Tu Tri, đó chính là tiền thân của Đệ Tử Quy, Đệ Tử Quy chính là chương này chỉnh sửa lại, hiệu đính lại, là dựa vào cuốn này để viết, cuốn của Chu Hi. Mà trên thực tế đó là tham khảo rất nhiều gia giáo nổi tiếng thời xưa, có thể nói Đệ Tử Quy là thu thập lại từ gia giáo truyền thống Trung Quốc. Biên tập rất hay, dùng phương pháp của Tam Tự Kinh để biên soạn, một câu ba chữ, tổng cộng 360 câu, 1080 chữ, biên tập thực sự quá hay. Cương lĩnh của nó là một câu trong Luận Ngữ của Khổng tử, Đệ tử, ở nhà hiếu, kính người trên, kế cần tín, yêu mọi người, gần người nhân, có dư sức, thì học văn. Câu này của Phu tử là cương lĩnh. Cho nên, hiện tại chúng tôi đề xướng toàn dân đều phải học, mau chóng tìm về gốc rễ này thì bạn mới được cứu; không tìm về được gốc rễ này, văn hóa Trung Quốc sẽ đứt đoạn, không cứu được, chúng ta không thể không nghiêm túc cố gắng. Có thể cứu điều này, Phật giáo cũng được cứu, bởi vì gốc rễ của Phật giáo cũng ở chỗ này.

Cho nên hôm nay tôi khuyên đồng tu, không thể thực hành Đệ Tử Quy 100% thì không làm được Thập Thiện Nghiệp Đạo. Thập Thiện Nghiệp Đạo là gốc rễ của Phật giáo, gốc rễ này nhất định phải kết trên nền tảng Đệ Tử Quy, không có Đệ Tử Quy thì gốc rễ này vô dụng, gốc rễ này không thể sinh trưởng, đây chính là lý do tại sao Phật nói học Tiểu thừa trước, học Đại thừa sau, hôm nay chúng ta dùng Đệ Tử Quy thay cho Tiểu thừa, đạo lý là ở chỗ này. Văn không dài, 1080 chữ, 360 câu, bạn không thể thực hiện được toàn bộ, thực hiện được 100% thì không làm được Thập Thiện Nghiệp, không làm được tam quy ngũ giới, cho nên những gì bạn thọ đều là hữu danh vô thực, làm sao có thể thành tựu được? Niệm Phật không thể vãng sanh, không những niệm Phật không thể vãng sanh, người ở trong niệm Phật đường dẫn chúng đều không thể vãng sanh, đây là tội tận mắt nhìn thấy.

Lúc đó tôi xuất gia, ở chùa Lâm Tế - Viên Sơn, chùa Lâm Tế có niệm Phật hội, đều là người Phúc Kiến, người Phúc Châu. Trong hội này người dẫn chúng là cư sĩ Lâm Đạo Khải, học Phật rất lâu, cả đời học Phật, cuối cùng không vãng sanh. Cuối cùng lúc lâm chung không niệm Phật nữa, nghe được Phật hiệu là chán ghét, là mắng người, nghiệp chướng hiện tiền. Bạn xem bình thường ông ấy trong Phật đường dẫn chúng làm duy-na, lúc cuối cùng không ngờ lại không thể tiếp nhận,

bài xích. Cho nên rất nhiều đồng tu cảm thấy kỳ lạ, ông ấy tu còn tốt hơn người xuất gia, vì sao cuối cùng lại thành như vậy? Nghiệp chướng hiện tiền. Nghiệp chướng hiện tiền là nhân địa không thật, đáng vẻ làm rất ra dáng, nhưng tâm không thành khẩn, cho nên ông ấy mới có nghiệp chướng. Cho nên bạn nói xem tâm Bồ-đề quan trọng biết bao, chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, quan trọng hơn bất kỳ điều gì, bạn không có tâm này thì đi không được, niệm Phật có tốt hơn chăng nữa cũng đi không được.

Cho nên sau đó những đồng tu xuất gia chúng tôi, bởi vì có rất nhiều người đều là đồng hương, ngôi chùa đó là do người Phúc Châu xây, 90% là người Phúc Châu. Lúc tôi còn nhỏ sống ở Phúc Kiến được sáu năm, lúc nhỏ tôi nói tiếng Phúc Châu khá tốt, cho nên họ đối với tôi cũng không coi tôi là người ngoài. Lúc đồng tu chúng tôi tụ tập cùng nhau, nhớ lại lời nói hành vi trong đời này của lão cư sĩ Lâm, chúng tôi phát hiện, cá tính rất mạnh, tính tình nóng nảy, lúc người khác làm chuyện sai, không thể tha thứ. Cho nên chướng ngại cuối cùng của ông ấy là từ chỗ này tới. Mặc dù niệm Phật niệm thành khẩn như vậy, niệm giỏi như vậy, một tuần tổ chức niệm Phật hội một lần, cũng là mấy chục năm chưa từng gián đoạn, rất không dễ dàng. Bản thân ông ấy cũng rất giỏi, hình như làm việc trong giới ngân hàng, từng làm trợ lý giám đốc, địa vị cũng rất cao, trợ lý giám đốc ngân hàng, cuối cùng lại có kết cục như vậy. Chúng ta mới biết được, nhân tố thực sự vẫn là Đệ Tử Quy! Chưa học Đệ Tử Quy nên mới xảy ra chuyện này, nếu thực sự học Đệ Tử Quy thì sẽ không xảy ra chuyện này. Bạn xem trong Đệ Tử Quy nói, “phàm là người, đều yêu thương, trời cùng che, đất cùng chở”, nếu giữ tâm này thì làm sao lại có sai lầm này được? Lúc lâm chung oan gia trái chủ của bạn không tìm thấy bạn.

Chúng tôi ở Singapore nhìn thấy Lâm trưởng của Cư Sĩ Lâm, vị tiên sinh này là tôi nhìn thấy ông ấy vắng sanh, ông Trần Quang Biệt. Ông ấy là chủ ngân hàng, ở Singapore rất giàu có, bị bệnh hai năm, nằm trên giường không thể cử động, bệnh nghiệp chướng. Cư sĩ Lý Mộc Nguyên mang băng ghi hình giảng kinh của tôi tới nhà ông ấy, ông ấy để tivi ở cuối giường của mình, ông ấy ngẩng đầu lên dựa vào gối thì có thể nhìn thấy tivi. Hằng ngày nghe giảng kinh, một ngày nghe tám tiếng đồng hồ, nghe được hai năm, ngoài nghe kinh ra thì niệm Phật, thực sự là buông xuống vạn duyên, ông ấy thực sự dụng công là hai năm này. Hai năm thực sự thành công, ông ấy nói với cư sĩ Lý Mộc Nguyên, ông ấy sắp vắng sanh. Cư sĩ Lý nói không được, bây giờ ông không thể đi, mọi mặt về nhân sự trong Cư Sĩ Lâm chưa ổn

định, chỉ cần ông còn thì mọi người đều không nói gì, đều sẽ cố gắng làm việc. Ông ấy nói được! Vậy tôi đợi thêm hai năm nữa, lại qua hai năm, ông ấy thực sự vãng sanh, là bốn năm. Bốn năm, mỗi ngày nghe kinh tám tiếng, ngoài nghe kinh ra đều là niệm Phật, ra đi rất tiêu sái, rất tự tại.

Ba ngày trước khi vãng sanh, tìm tôi làm quy y cho ông ấy, lúc đó mới quy y. Hình như là ngày thứ ba thì vãng sanh, biết trước thời gian, ba tháng trước ông ấy đã biết vào ngày 7 tháng 8. Viết mười mấy dòng ngày 7 tháng 8 vào một tờ giấy, người trong nhà cũng không dám hỏi ông, rốt cuộc là chuyện gì, viết cái này để làm gì. Ngày 7 tháng 8 vãng sanh, viết vào ba tháng trước, rất rõ ràng. Sau khi ông ấy vãng sanh, đồng tu ở lớp bồi dưỡng của chúng tôi tới nhà ông ấy trợ niệm, luân phiên tới trợ niệm, 24 tiếng đồng hồ không gián đoạn. Có một nhóm học sinh tới, quay về Cư Sĩ Lâm, oan gia trái chủ của Trần Quang Biệt không ít, mấy chục người, đi theo pháp sư tới Cư Sĩ Lâm. Dựa vào trên người một vị cư sĩ của niệm Phật đường, vị cư sĩ đó tên là Đỗ Mỹ Toàn, là một bé gái, dựa vào trên người bé ấy rồi nói. Họ nói: chúng tôi là oan gia trái chủ của lão cư sĩ Trần, chúng tôi nhìn thấy ông ấy vãng sanh rất ngưỡng mộ, chúng tôi cũng không gây phiền phức, hiện tại chúng tôi có chút mong cầu. Mọi người hỏi họ có mong cầu gì? Mong cầu quy y, mong muốn nghe kinh. Lúc đó tôi giảng kinh ở Hồng Kông, mọi người gọi điện thoại cho tôi, tôi nói mau chóng làm quy y cho họ, lúc đó là pháp sư Ngô Toàn ở đó.

Muốn nghe kinh, phải thỏa mãn nguyện vọng của họ, họ đưa ra mong muốn được nghe kinh Địa Tạng, kinh Địa Tạng trong giảng đường của chúng tôi có bật băng ghi hình. Họ nói giảng đường không được, trong giảng đường ánh sáng quá lớn, họ nói những quý như họ không chịu được. Sau đó mong muốn nghe ở nhà ăn, nhà ăn hai tầng, tầng một là nhà ăn, bật băng ghi hình ở nhà ăn, 24 tiếng đồng hồ không gián đoạn, cúng dường những quý thần này, oan thân trái chủ. Bạn xem bạn thực sự có công phu, oan thân trái chủ tôn trọng bạn, sẽ không chướng ngại bạn; nếu bạn không cung kính họ, họ sẽ gây phiền phức cho bạn. Cho nên, chúng tôi ở Đài Loan nhìn thấy Lâm Đạo Khải, cũng làm ngành ngân hàng, lúc lâm chung tới gây phiền phức, không để cho bạn niệm Phật. Lúc Trần Quang Biệt lâm chung, bạn xem oan gia trái chủ còn tới giúp đỡ ông ấy, nhìn thấy ông ấy vãng sanh, sanh tâm hoan hỷ. Không giống nhau, làm người không giống nhau! Con người không thể không có đức hạnh, nếu bạn không có đức hạnh, chịu thiệt là chính mình, không phải là người khác. Cho dù làm bất kỳ chuyện gì, nghĩ tới chính mình thì phải nghĩ tới người

khác, cho nên chúng ta phải nghĩ tới lời nói, thái độ đối với người khác, trước tiên nghĩ thử xem, người khác dùng lời nói, thái độ như vậy đối với mình, mình có vui vẻ không, mình có thể tiếp nhận không? Mình không thể tiếp nhận thì mình không được dùng thái độ như vậy đối với người khác, mình không được dùng ngữ khí như vậy đối với người khác. Bạn thường có thể nghĩ như vậy, bạn mới có thể thực sự tiêu trừ nghiệp chướng, mới có thể đoạn ác tu thiện, mới có thể tích lũy công đức.

Cho nên, trẻ nhỏ đọc kinh là vấn đề khác, trẻ nhỏ nhất định phải học Đệ Tử Quy, cha mẹ nhất định phải dẫn dắt con cái, thực hành Đệ Tử Quy ở trong gia đình, chuyện này quan trọng, gốc rễ của Nho hay Phật đều ở chỗ này. Trẻ nhỏ đọc kinh là vào lúc nào? Tôi cảm thấy sau bốn tuổi là độ tuổi thích hợp, trước bốn tuổi, nhất định phải cắm vững gốc rễ nền tảng làm người, chuyện này quan trọng hơn bất kỳ chuyện gì. Chúng thực sự có gốc rễ, tương lai chúng niệm Phật mới có tác dụng. Cho nên dựa theo cửa Phật, bảy tuổi có thể làm sa-di, đây tức là nói bảy tuổi học Phật rất tốt, gốc rễ của chúng càng kiên cố, gia giáo vậy là tốt. Cho nên coi trọng gia giáo, gia giáo nhất định là cha mẹ lấy mình làm gương, cha mẹ không làm được, bạn muốn dạy con cái mình thì không có khả năng.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, hay là nên nhấn mạnh chia ranh giới giữa Nho và Phật, lớp trẻ nhỏ đọc kinh tuyệt đối tránh gia nhập Phật pháp?

Đáp: Có thể làm như vậy, chính là điều tôi vừa mới nói, đọc kinh đích thực là Trung Quốc thời xưa dạy học, đọc kinh không phải là dành cho trẻ rất nhỏ, thực sự đều là sáu, bảy tuổi trở lên. Căn tánh lợi thì sáu tuổi có thể học, căn tánh trung hạ thì bảy tuổi, khoảng thời gian trước đó nhất định là Đồng Mông Dưỡng Chánh, chuyện này tuyệt đối không được lơ là. Nếu lơ là điểm này, sau này đọc kinh đều có phiền phức, chúng đọc kinh nhiều rồi, chúng sẽ lấy kinh điển ra phê bình cha mẹ, phê bình người lớn. Hiện tại đã xuất hiện chuyện như vậy, ở Trung Quốc đại lục họ thúc đẩy trẻ nhỏ đọc kinh, kết quả trẻ nhỏ phê bình cha mẹ, ở trường thì phê bình giáo viên, phát sinh ra vấn đề này. Cư sĩ Vương Tài Quý vì chuyện này đặc biệt tới phỏng vấn tôi, học quá nhiều rồi, tức là trong tay chúng có rất nhiều cây thước, cầm thước để đo lường bạn, cầm thước để đo lường chúng, phê bình bạn, bạn sẽ chịu không nổi.

Cho nên vẫn là dùng phương pháp của người xưa, chỉ có thể học một loại kinh, một bộ không thể thực hành thì tuyệt đối không thể học bộ thứ hai, bắt đầu từ Đệ Tử Quy, bắt đầu từ Tam Tự Kinh. Trung Quốc có một bộ nền tảng dạy học, bắt đầu từ Thiên Tự Văn, Thiên Tự Văn là để nhận biết mặt chữ, mỗi ý nghĩa của chữ,

học chữ; Tích Thời Hiền Văn đó là châm ngôn, giáo huấn rất hay, bắt đầu từ chỗ này. Sau khi học xong những thứ này mới bắt đầu đọc kinh. Đọc kinh thông thường đều là chọn Hiếu Kinh, Luận Ngữ, Đại Học, Trung Dung, Mạnh Tử, rất tốt, đây là trung tâm, trọng tâm của học thuật nhà Nho Trung Quốc, vô cùng quan trọng. Phải để cho học sinh đọc thuộc lòng, phải đọc cho thật thuộc, sau đó phải giảng giải, làm thế nào để ứng dụng trong cuộc sống thường ngày, ứng dụng vào trong công việc, ứng dụng trong đối nhân xử thế tiếp vật, học đi đôi với làm thì mới có thể thành tựu.

Hỏi: Thứ ba, người hỏi nói trẻ nhỏ đọc kinh, như kinh Phật, thứ tự học tập kinh điển nhà Phật?

Đáp: Chuyện này không thể không chú ý, những năm này chúng tôi cũng đề xướng, chúng tôi làm rất thận trọng, rất cẩn thận, luôn ghi nhớ lời dạy của thầy mình.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi của đồng tu Trung Quốc, có bốn câu hỏi, đầu tiên là nên học tập Đệ Tử Quy như thế nào?

Đáp: Đệ Tử Quy mỗi chữ mỗi câu đều phải làm được trong cuộc sống, phải học tập như vậy, không phải là đọc thuộc lòng, đọc thuộc lòng thôi thì không có tác dụng; không phải là giảng giải, giảng giải cũng không có tác dụng. Phải làm được, sau khi làm được thì bạn mới giảng giải, thì đó chính là Đệ Tử Quy của chính bạn, không phải của người khác, mới có thể làm người khác cảm động. Tôi cũng thường nói với các đồng tu, bạn xem hiện tại mấy người cô Dương, thầy Thái, mỗi tiết học Đệ Tử Quy đều có rất nhiều người rơi nước mắt, đều đang sám hối. Nguyên nhân là gì? Họ làm được rồi, làm được trước. Thái Lễ Húc nói với tôi, trước tiên cậu ấy dùng thời gian một năm học tập, hoàn toàn làm được, sau đó mới ra ngoài giảng, là cảm xúc trong nội tâm của cậu ấy, cho nên cậu ấy có thể làm người khác cảm động. Bản thân bạn không làm được, bạn đi giảng sẽ không làm người khác cảm động; nhất định phải làm được, làm được là tâm đắc của bạn, bạn có cảm nhận thực sự.

Hỏi: Thứ hai nói: làm thế nào học tập Đệ Tử Quy thì mới có thể vãng sanh Tây Phương?

Đáp: Vẫn là câu nói này, làm được 100%, bạn cầu nguyện vãng sanh bạn chắc chắn được sanh. Tại sao vậy? Bạn là thiện nhân, làm được Đệ Tử Quy là thiện nhân tiêu chuẩn thực sự. Bạn xem thế giới Tây Phương Cực Lạc, kinh Di-đà nói “thiện

nam tử, thiện nữ nhân”, bạn có phần, điều kiện là “chẳng thể dùng chút thiện căn, phước đức, nhân duyên mà được sanh về cõi ấy”, ba điều kiện này của bạn đều đầy đủ rồi. Bạn có thiện căn, bạn có thể nhận thức Đệ Tử Quy, biết được đây là đồ tốt, đây là thiện căn; bạn chịu thực hành, chịu nghiêm túc làm, đây là phước đức; bạn biết có thế giới Cực Lạc, có A-di-đà Phật, bạn khẩn cầu vãng sanh, đây là nhân duyên. Ba điều kiện này bạn đều đầy đủ, làm sao không vãng sanh được? Bạn không phải là thiện nhân, hằng ngày niệm A-di-đà Phật, một ngày niệm 200.000 câu, A-di-đà Phật muốn đến đón bạn, đại chúng bên đó bài xích, bạn đi không được. Đại chúng bên đó nói, “anh ta không phải là thiện nhân, anh ta tới nơi này sẽ nhiễu loạn tập thể của chúng ta”, người ta không đồng ý, không tiếp nhận bạn thì bạn không đi được. Cho nên, bạn phải suy xét tới đến thế giới Tây Phương Cực Lạc, A-di-đà Phật từ bi, tất cả đại chúng ở Tây Phương Cực Lạc đều khẳng định bạn, đều thừa nhận bạn: người này là người tốt, chúng con hoan nghênh họ tới thì bạn mới có thể đi được. Tâm hạnh của bạn bất thiện, đi không được, đây là điều không thể không biết.

Hỏi: Câu hỏi thứ tư, người hỏi nói đệ tử vừa học tập Đệ Tử Quy, vừa học tập kinh Vô Lượng Thọ, trong vô tình phát hiện ra Đệ Tử Quy chính là kinh Vô Lượng Thọ, thậm chí là kinh Hoa Nghiêm cũng giống vậy, xin thầy ấn chứng cho con như vậy có đúng không?

Đáp: Đúng vậy, “một là hết thầy, hết thầy là một”, đại kinh đại luận thực hành vào hành vi trong cuộc sống thì chính là Đệ Tử Quy. Thích-ca Mâu-ni Phật, hết thầy pháp thân Bồ-tát, có vị nào mà không làm được, vị nào cũng đều là thực hành viên mãn. Cho nên chúng ta bắt đầu học từ chỗ này.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi của một người, người hỏi làm thế nào mới có thể cân bằng định và tuệ, không đến mức nghiêng về một phía, định nhiều tuệ ít, hoặc là tuệ nhiều định ít, sinh ra vô minh vọng tưởng và hôn trầm? Xin pháp sư từ bi khai thị.

Đáp: Vấn đề này trong cửa Phật từ xưa đến nay, có thể nói là vấn đề rất nghiêm trọng, chúng ta học Phật không phải là hôn trầm thì là trạo cử. Hôn trầm là không có tinh thần, lúc dụng công ngủ gật, thậm chí niệm Phật cũng ngủ gật, nhiều Phật cũng ở đó ngủ, họ bước một bước, tôi nhìn thấy họ đang ngủ, đây là hôn trầm. Trạo cử tương phản với điều này, trong tâm quá nhiều vọng niệm, thấp thỏm lo âu, tâm không định được. Quan trọng nhất là phải biết, những bệnh căn này gọi là nghiệp chướng, vậy thì bạn bắt đầu làm từ đâu? Sám trừ nghiệp chướng, bạn phải thực sự sám hối! Cách sám hối như thế nào? Sám hối không phải là hằng ngày dập đầu trước

Phật, cầu Phật Bồ-tát tha thứ, vô dụng, Phật Bồ-tát không quản những chuyện này. Lúc tôi mới học Phật, đại sư Chương Gia nói với tôi, “ở trong cửa Phật, có cầu tất ứng”, thầy ấy nói có lúc anh cầu không có cảm ứng, không phải là phía Phật không có cảm ứng, là bản thân có nghiệp chướng; chỉ cần tiêu trừ nghiệp chướng, những điều anh cầu cảm ứng liền hiện tiền, đây là thầy ấy dạy tôi. Làm thế nào sám trừ nghiệp chướng? Thầy nói bốn chữ, “sau không tái phạm”, tôi liền hiểu ra, cùng là một ý với “không phạm lỗi nào hai lần” mà nhà Nho nói tới. Tôi biết đây là sai rồi, lần sau sẽ không phạm sai lầm giống vậy nữa, đây gọi là thực sự sám hối. Đại sư Chương Gia rất từ bi, giảng lý lẽ, để bạn thực sự hiểu rõ, không coi trọng hình thức, mà coi trọng thực chất. Ở trước mặt Phật Bồ-tát đó là sám hối hình thức, nếu sám hối đó không có thực chất, sau khi sám hối xong ngày mai vẫn làm như vậy, vậy thì sao được? Hằng ngày làm, hằng ngày sám hối, sám hối không được. Nhất định phải nhớ kỹ, biết được lỗi lầm của chính mình gọi là giác ngộ, nhà Phật chúng ta gọi là khai ngộ, thế nào gọi là khai ngộ? Biết được lỗi lầm của chính mình, sửa đổi lỗi lầm của chính mình gọi là tu hành. Tu hành không phải là một ngày niệm Phật được bao nhiêu, lạy Phật được bao nhiêu, đọc được bao nhiêu kinh, không phải vậy, đó là hình thức. Thực sự sửa đổi thói xấu của chính mình, đó gọi là thực sự tu hành, bạn phải hiểu được đạo lý này. Cho nên, lần đầu tiên tôi nghe được Phật pháp coi trọng thực chất, không coi trọng hình thức là đại sư Chương Gia nói với tôi. Sau này tôi ở Singapore, tổng thống Nathan, có một lần ăn cơm cùng nhau, tôi ngồi cùng ông ấy. Ông ấy nói với tôi, tôn giáo mà ông ấy tôn kính nhất là Phật giáo, Phật giáo coi trọng thực chất, không coi trọng hình thức. Tôi nghe được mà sờn tóc gáy, sao ông ấy biết được? Ông ấy theo Ấn Độ giáo, ông ấy là người Ấn Độ, là tín đồ Ấn Độ giáo kiên thành. Ông ấy hiểu được Phật pháp coi trọng thực chất, không coi trọng hình thức, hình thức không quan trọng, thực chất vô cùng quan trọng.

Hỏi: Tiếp theo hình như lại là một vị đồng tu hỏi, ông ấy có hai câu hỏi. Ông ấy nói chúng con mỗi ngày làm thời khóa sớm tối niệm Phật, trước tiên hồi hướng cho tất cả chúng sanh mười phương pháp giới, đồng thời hồi hướng cho tất cả chúng sanh từng là cha mẹ nhiều đời nhiều kiếp trong mười phương pháp giới, và tất cả oan gia trái chủ, con cháu, oan gia trái chủ của cá nhân. Làm như vậy như pháp không? Liệu có ích kỷ không?

Đáp: Làm như vậy như pháp. Ích kỷ cũng được, chỉ cần có thể vì chúng sanh, có thể nghĩ cho người khác đều được, hướng chi đầu tiên bạn có hồi hướng cho tất

cả chúng sanh mười phương pháp giới, như vậy là được, như vậy là không ích kỷ. Đương nhiên thân bằng quyến thuộc, cha mẹ, oan gia trái chủ của chính mình cũng bao gồm trong đó, cũng không nằm ngoài mười phương pháp giới, cho nên tất cả đều có rồi, như vậy có thể mở rộng tâm lượng. Nhưng mà vấn đề là bạn có công đức gì hồi hướng? Vấn đề là ở chỗ này. Tôi đọc một quyển kinh, niệm mấy câu Phật hiệu thì có công đức sao? Vấn đề ở chỗ này. Lúc bạn đọc kinh, tâm của mình và kinh dung hợp thành một thể thì có công đức, người xưa gọi là “tùy văn nhập quán”, vậy thì có công đức.

Tôi niệm tiếng Phật này, tôi có thể hợp thành một với Phật, niệm A-di-đà Phật, dùng tâm của A-di-đà Phật, tâm của tôi và A-di-đà Phật là cùng một tâm, nguyện của tôi và A-di-đà Phật là cùng một nguyện, hành vi của tôi và A-di-đà Phật là hành vi giống nhau, lời nói của tôi và A-di-đà Phật là lời nói giống nhau, vậy thì rất có công đức. “*Một niệm tương ưng một niệm Phật, niệm niệm tương ưng niệm niệm Phật*”, như vậy mới có thể hồi hướng. Miệng niệm Di-đà tâm tán loạn, bạn lấy điều gì? Lấy tán loạn để hồi hướng. Miệng niệm A-di-đà Phật, trong tâm vẫn hận người đó, bạn dùng oán hận để hồi hướng, như vậy sao được? Như vậy không được, cho nên hành và giải phải tương ưng mới có công đức; hành và giải không tương ưng thì lấy đâu ra công đức! Cho nên dùng công đức để hồi hướng, trước tiên bạn phải nghĩ xem bạn có công đức gì.

Trong pháp thế gian, Trung Quốc lấy Khổng lão phu tử làm tiêu chuẩn, Khổng lão phu tử đối nhân xử thế tiếp vật là “ôn, lương, cung, kiệm, nhượng”. Đối với bất kỳ ai ngài ấy thực sự là dùng tâm thanh tịnh bình đẳng, ôn hòa, thiện lương, cung kính, đối với người khác đều cung kính. Phổ Hiền Bồ-tát dạy chúng ta câu đầu tiên là “lễ kính chư Phật”, chúng ta đã làm được chưa? Sự cung kính của Phu tử chính là lễ kính chư Phật. Tiết kiệm, sinh hoạt của chính mình rất tiết kiệm, hi vọng dư ra một chút để giúp đỡ người khổ nạn, mục đích của tiết kiệm là ở chỗ này. Sau cùng là nhượng, nhượng là lễ nhượng, đối với người khác có lễ, phải khiêm tốn, phải biết nhường nhịn, đây là có công đức. Mỗi ngày chúng ta đối nhân xử thế tiếp vật có phải là tâm này không? Ở trong Phật pháp, đó chính là tam phước, lục hòa, tam học, lục độ, Phổ Hiền thập nguyện. Nếu như chúng ta không nói những điều này, lại nói phổ thông nhất, đơn giản nhất, thập thiện nghiệp đạo, tâm của chúng ta, hạnh của chúng ta đều có thể tương ưng với thập thiện nghiệp thì đây là công đức. Nếu như nói tương

ung với thập ác nghiệp, vậy thì bạn niệm A-di-đà Phật nhiều hơn chẳng nữa đều không tương ưng, không thể không biết điều này.

Hỏi: Thứ hai ông ấy nói bản thân ông ấy bán nhang đèn, trong đó có một số loại là tiền vãng sanh và có in chú vãng sanh, nhưng không biết liệu có thể bán và đốt đi không? Vì thuận theo chúng sanh, làm như vậy như pháp không?

Đáp: Tâm chánh thì hạnh chánh. Khách hàng tới mua đồ của bạn, bạn đều có thể khuyên họ phát tâm từ bi, khuyên họ niệm A-di-đà Phật, vậy là đúng rồi. Bởi vì bạn bán nhang đèn, bán tiền giấy, những người đến mua đại khái đều không bài xích Phật pháp, bạn khuyên họ niệm Phật, rất tốt. Nếu như có những đĩa kết duyên tặng cho họ, giới thiệu họ tới đạo tràng nghe kinh, vậy thì bạn thực sự có công đức. Hết thấy đều dùng lợi ích chân thật giúp đỡ họ, như vậy là được.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi của đồng tu Hồng Kông, tổng cộng có năm câu hỏi. Người hỏi nói đã thọ tam quy ngũ giới ở chùa khác, liệu có thể lại làm nghi thức tam quy ngũ giới ở học hội chúng ta không?

Đáp: Chuyện này là không cần thiết. Nhưng tam quy ngũ giới là giả, không phải là thật, chỉ có hình thức, bạn không làm được, bạn không làm được tam quy. Quy y Phật, Phật là giác mà không mê, hiện tại bạn vẫn mê hoặc điên đảo, điều này chưa làm được; Pháp là chánh mà không tà, bạn hiện tại vẫn có tà tri tà niệm, bạn chưa quy y pháp; Tăng là tịnh mà không nhiễm, tâm của bạn hiện tại vẫn là ô nhiễm, không thanh tịnh. Ba điều này đều chưa làm được, cho nên là giả không phải là thật. Bạn quy y ở nơi này cũng là giả, cũng không phải là thật. Bạn cũng chưa làm được ngũ giới, bạn đã làm được điều nào? Vì vậy cho dù bạn thọ qua tam quy ngũ giới ở chùa nào, ở chỗ chúng ta có đĩa giảng giải, có sổ tay giảng giải, trở về xem nhiều hơn, học tập nhiều hơn, như vậy là đúng rồi. Quan trọng nhất là tôi phải học tam quy y, tôi phải học ngũ giới. Tam quy ngũ giới không làm được, tôi nói qua rất nhiều lần, là nguyên nhân gì? Chưa có nền tảng Đệ Tử Quy, nếu có Đệ Tử Quy, tam quy ngũ giới rất dễ dàng làm được. Cho nên người thời xưa dễ dàng thành tựu, họ từ nhỏ đã được dạy dỗ. Con người hiện nay rất khó thành tựu, tức là lơ là giáo dục nền tảng của chúng ta, chưa tiếp nhận giáo dục này, làm chuyện gì cũng đều khó khăn. Cho nên vẫn là phải học lại từ đầu, nhất định phải bắt đầu học từ Đệ Tử Quy.

Hỏi: Thứ hai, nói những cư sĩ đến từ đại lục, đến một lần không dễ dàng, rất muốn làm lại nghi thức một lần để thỏa mãn tâm nguyện. Hoặc là vì ngưỡng mộ danh tiếng mà tới, hoặc là trước đây không phải là quy y pháp môn Tịnh độ, hiện tại tới

học hội chúng ta muốn quy y lại một lần nữa, hoặc là thọ ngũ giới, như vậy có được không?

Đáp: Tùy thuận nhân tình cũng được, cũng có thể làm nghi thức này, chúng tôi tặng giấy chứng nhận quy y cho bạn. Quan trọng nhất là điều tôi vừa mới nói, bạn phải học, bắt đầu học từ đâu? Nhất định phải bắt đầu học từ Đệ Tử Quy, Đệ Tử Quy là nền tảng của tam quy, ngũ giới. Giống như chúng ta xây nhà, xây nhà lâu lớn, đó là nền móng, bạn nhất định phải xây tốt nền móng thì bạn mới có thể xây thành công. Nếu không thì bạn chắc chắn xây không thành công, cho nên Đệ Tử Quy quan trọng hơn bất kỳ điều gì.

Hỏi: Thứ ba, nói đã thọ ngũ giới, không thể trì giới, liệu có thể thoái giới không? Thoái giới như thế nào?

Đáp: Có thể, thoái giới rất dễ dàng, chỉ cần dập đầu ba lần trước Phật Bồ-tát, con muốn thoái giới này thì thoái được, không cần nói với bất kỳ ai, đã thoái xong rồi. Cho nên thọ giới rất phiền phức, thoái giới rất dễ dàng.

Hỏi: Thọ tam quy ngũ giới nhưng không thể trì giới sẽ có nhân quả gì?

Đáp: Nhân quả là tội nặng thêm một bậc, tội phá giới. Sát sanh vốn có tội, chưa thọ giới chỉ có tội sát sanh, không có tội phá giới. Thọ giới không sát sanh, bạn liền có hai tội, bạn sát sanh có tội, phá giới lại có tội. Cho nên sát đạo dâm vọng đều có tội, đây là tánh tội, không thọ giới cũng có tội. Chỉ có rượu, rượu không có, rượu không thọ giới không có tội, lúc thọ giới chỉ có tội phá giới, cho nên rượu là già giới, không phải là tánh tội. Rượu là phòng phạm, sợ bạn phạm tội sát đạo dâm vọng phía trước, cho nên nó là phòng phạm, bản thân nó không có tội, phải hiểu điều này. Cho nên giới luật có hai loại, một loại là bản thân có tội, một loại là bản thân không có tội, đó là phòng phạm, phải hiểu điều này.

Hỏi: Tiếp theo có một vị đồng tu hỏi, đệ tử phát nguyện xây một niệm Phật đường nhỏ. Nhưng gần đây nghe lão pháp sư giảng kinh, mới hiểu được Phật giáo coi trọng nhất là giáo dục, cho nên chuyển tâm nguyện xây niệm Phật đường nhỏ thành xây một trường học nhỏ ở vùng núi xa xôi của Trung Quốc, giúp đỡ những bạn nhỏ có nhu cầu được đi học, chuyển đổi như vậy như pháp không?

Đáp: Như pháp, rất tốt. Vùng xa xôi, trong trường học cũng có thể niệm Phật. Vùng hẻo lánh nếu như nói có một phòng học, hai phòng học, cung cấp cho người dân bản địa tới đó niệm Phật, đọc kinh đều có lợi ích.

Hỏi: Tiếp theo là câu hỏi của đồng tu Úc. Câu đầu tiên là nhà Phật nói nhân quả ba đời, phạm những gì đời này thọ báo đều là do nhân ác đời trước gây ra. Xin hỏi Hitler giết nhiều người Do Thái như vậy, đối với người Do Thái mà nói, đây là quả báo họ phải thọ do nhân đời trước gây ra, liệu có dễ dẫn đến hiểu lầm kỳ thị những đoàn thể yếu thế không, hoặc là tạo thành quan niệm sai lầm ủng hộ Hitler trả thù?

Đáp: Câu hỏi này rất sâu, rất rộng, giải thích rất tốn công. Nói tóm lại, những gì mà bất kỳ người nào trên thế gian này gặp được trong đời, đích thực không rời khỏi nhân quả. Lời này trong Phật pháp nói rất nhiều, Trung Quốc trước đây trong thế tục cũng nói rất thấu triệt, ngay cả ông Edgar Cayce người Mỹ cũng từng nói. Chúng ta xem những báo cáo của ông ấy, ông ấy từng nói, những gì mà bất kỳ người nào trên toàn thế giới gặp được trong đời này, tuyệt đối không có chuyện nào là ngẫu nhiên, tức là không có quan hệ với nhân quả đời trước, ông ấy nói không có [ngẫu nhiên]. Bị người khác sát hại cũng đều là nhân quả, trước đây lão cư sĩ Chu Kính Trụ nói với tôi, những người chết trong chiến tranh đều là có nhân quả. Lúc đó ông ấy lấy một ví dụ nói với tôi, trước kháng chiến chống Nhật, Nhật Bản phát động chiến tranh ngày 28 tháng 1 ở Thượng Hải, trận đánh ở Thượng Hải. Lúc đó ông ấy ở Tô Châu, làm giám đốc trong một ngân hàng, chức vị cũng rất cao. Trong ban bè của ông ấy có một người [có khả năng] ngoại cảm, ở Đại lục gọi là chân chạy vật cõi âm, chức vị không cao, đưa công văn, giống như lính truyền lệnh vậy, đưa công văn.

Anh ta nói trên thế gian, Thượng Hải là thành phố lớn, thị trường địa vị rất cao. Anh ta nói ở âm tào địa phủ, Thượng Hải là một huyện, Thành Hoàng của Thượng Hải địa vị không cao, Huyện trưởng thông thường, mà Thành Hoàng của Tô Châu gọi là Đô Thành Hoàng, tương đương với Tỉnh trưởng. Có một hôm, anh ta nói Thượng Hải có một xấp sổ sanh tử đưa tới chỗ Đô Thành Hoàng, anh ta tiếp nhận. Tiếp nhận xong anh ta lật ra xem thử, anh ta rất kinh ngạc, tên đều là bốn năm chữ. Người Trung Quốc họ kép đều là bốn chữ, đâu ra mà nhiều như vậy? Rất kỳ lạ. Sáng sớm ngày thứ hai ban bè họ gặp nhau, Chu lão cũng có mặt, anh ta nói với mọi người, đều nghĩ không thông. Ba tháng sau, người Nhật Bản phát động chiến tranh ở Thượng Hải, đột nhiên hiểu ra, người Nhật Bản phải chết trong trận chiến này, danh sách sớm đã đưa đi, không ai bị oan uổng cả! Trong chiến tranh không có người nào chết oan, đều đáng bị chết, ba tháng trước sổ sanh tử đã đưa tới chỗ Thành

Hoàng. Cho nên anh ta đang nói chuyện này đáng sợ, gọi là “một miếng ăn, một hớp nước đều được định trước”, hết thủy đều có nhân quả.

Chuyện của Hitler là nhân quả báo ứng rất lớn, phải hiểu được nhân quả báo ứng, không nên có tâm oán hận, hãy nên hi vọng hóa giải, oan gia nên giải không nên kết. Quy mô lớn giống vậy, lúc Thích-ca Mâu-ni Phật còn tại thế gặp cảnh, tộc Thích-ca, tộc Thích-ca bị vua Lưu-ly diệt hết, đây là Phật-đà nhìn thấy. Có cách nào ngăn cản không? Không thể ngăn cản, [vì đó là] nghiệp báo. Nguyên nhân là gì? Đòi trước, tộc của vua Lưu-ly, quốc vương này, những binh lính này là một tộc, là cá sống trong đầm. Tộc Thích-ca tháo cạn nước trong đầm này, bắt hết sạch tất cả cá trong đó. Sau đó những con cá đời này đầu thai, họ làm quốc vương, thế lực hùng mạnh, duyên chín muồi rồi, họ diệt tộc của bạn. Cho nên tộc Thích-ca chạy nạn, chạy tới Tây Tạng, chạy tới Hậu Tạng, sau này không còn quay lại nữa, định cư ở Tây Tạng. Cho nên đời sau của tộc Thích-ca là ở Tây Tạng Trung Quốc, không trở về nữa. Chuyện này đại khái giống với tình huống của Hitler, cho nên oan oan tương báo bao giờ mới dứt.

Phật-đà biết được chuyện này, đều khuyên mọi người đừng có tâm oán hận, tức là thừa nhận tai nạn này. Đây là quả báo, trước đây bạn giết tộc của họ thế nào, hôm nay họ sẽ tới báo thù. Bạn không có tâm oán hận, không có tâm báo thù, món nợ này sẽ kết thúc tại đây, sau này không còn nữa. Nếu như có tâm oán hận, có tâm báo thù, đời sau vẫn sẽ tới báo, đây là giết chóc quy mô lớn, rất đáng sợ. Chúng ta từ chuyện vua Lưu-ly diệt tộc Thích-ca, bạn liền nghĩ tới Hitler giết người Do Thái, là rất giống nhau, bạn mới có thể hiểu được tình huống nhân quả báo ứng này. Cho nên ủng hộ Hitler báo thù là sai lầm, kỳ thị tập thể yếu thế cũng là sai lầm, bạn muốn giải quyết vấn đề này, bạn phải thâm nhập kinh tạng, bạn sẽ hiểu được.

Hỏi: Thứ hai, đối với tuyên dương giáo dục nhân quả nhà Phật, và giáo dục truyền thống Trung Quốc, nên vận dụng thế nào để hai bên hỗ trợ lẫn nhau?

Đáp: Đây là trí tuệ, nhà Phật nói phương tiện thiện xảo, người Trung Quốc nói thông đạt quyền biến, bạn phải có thể hiểu được. Muốn phát dương quang đại giáo dục truyền thống Trung Quốc, vẫn phải dùng giáo dục nhân quả để hỗ trợ. Con người hiện nay tin vào khoa học kỹ thuật, không tin nhân quả, nhưng chuyện nhân quả này, chúng ta thường nghe nói trên báo, trên tạp chí, trên truyền thông, ví dụ thật quá nhiều, mọi người đều lạnh nhạt với nó, đều không coi trọng, đây là sai

lâm. Chúng ta phải rất coi trọng những chuyện này, tại sao vậy? Chúng liên quan mật thiết với chúng ta, không thể không coi trọng. Dần dần đề xướng, bắt đầu làm từ bản thân chúng ta. Chúng ta tin tưởng nhân quả báo ứng, cho nên khởi tâm động niệm, lời nói hành vi của chính mình phải tự mình ước thúc chính mình, bớt làm chuyện sai, bớt kết oán với người, chuyện này có lợi ích nhất định đối với bản thân. Lợi ích đầu tiên, chúng ta đi ngủ tâm an, không có sợ hãi, đây chính là lợi ích. Chúng ta không hại người, người khác cũng không hại chúng ta; chúng ta không hại chúng sanh, chúng sanh cũng không hại mình, vậy là tốt!

Hỏi: Thứ ba nói gần đây Trung Quốc phóng thành công tàu [vũ trụ] Thần Châu 6, cả nước vui mừng, nhưng có một số người lại cho rằng Trung Quốc cường thịnh sẽ mang lại uy hiếp đối với hòa bình thế giới. Xin hỏi thực sự là như vậy sao?

Đáp: Lời này bạn không cần hỏi tôi, để tôi hỏi bạn, bạn nói xem là thật hay là giả? Vào thời đại hiện nay, nếu có đất nước nào phát động chiến tranh với nước khác, vậy thì gọi là đại ngu ngốc, gọi là ngu si đến tột cùng. Thời đại dùng thủ đoạn chiến tranh để xử lý vấn đề đã qua rồi, thế chiến thứ hai đã kết thúc rồi, sau này không được dùng phương thức này nữa, tại sao vậy? Khoa học kỹ thuật phát triển, đặc biệt là truyền thông phát triển, ngày nay cho dù trên thế giới xảy ra chút chuyện nhỏ nào đi nữa, người trên toàn thế giới đều biết, bạn không lừa gạt được lão bá tánh. Trước đây người lãnh đạo các nước phát động chiến tranh, bởi vì không có truyền thông, đều nghe theo lời họ, họ nói gì thì người dân cả nước chúng ta đều tin. Hiện tại không được nữa rồi, hiện tại truyền thông đưa tin mỗi ngày, bạn không thể lừa gạt người khác, cho nên phương thức này không thích hợp để dùng nữa. Nước Mỹ là đất nước mạnh nhất trên thế giới này, bạn xem dùng vũ lực với Iraq, người dân trên toàn thế giới đều biết không có lý do chính đáng, người khác coi thường bạn, không phục bạn, cho nên uy tín trên quốc tế của bạn đã giảm sút.

Sau khi đánh trận xong, đến hiện tại vẫn chưa thể kết thúc, đây là thế nào? Bạn dùng phương pháp gì đối phó người khác, người ta sẽ nghĩ phương pháp để đối trị lại bạn. Khoa học kỹ thuật cao của bạn, vũ lực mang tính sát thương lớn, bạn dùng nó đối phó người khác, người ta dùng phương pháp gì? Dùng chiến tranh du kích khủng bố, vậy thì bạn không có cách nào, bạn không thể dùng bom nguyên tử ném họ, họ chỉ có một người, bạn không thể bắn tên lửa vào họ, đối với họ cũng không thể dùng xe tăng, đại bác, họ chỉ có một người. Không biết xuất hiện lúc nào, bạn hằng ngày đề phòng, khó mà đề phòng cho được, đề phòng tới mức ai cũng căng

thẳng, căng thẳng đến mức mắc bệnh thần kinh, vậy không phải tiêu rồi sao? Chuyện này quá đáng sợ. Cho nên lúc tôi gặp mặt tổng thống Bush, tôi nói với ông ấy phải hóa giải, không được đối lập, đối lập thì đôi bên đều đau khổ, hóa giải thì chúng ta chung sống hòa bình, đối xử bình đẳng, đó mới là cách. Cho nên nói Trung Quốc sẽ uy hiếp thế giới, tôi không tin. Đừng nói Trung Quốc không có năng lực này, nếu so sánh vũ lực của Trung Quốc với Mỹ, ít nhất phải thua kém 50 năm, lạc hậu 50 năm. Không có khả năng, đồng thời Trung Quốc cũng sẽ không phát động chiến tranh với bất kỳ đất nước nào, không có lý do.

Hiện tại là Đài Loan, đây là vấn đề đặc biệt, đây là vấn đề trong nước, không phải là vấn đề quốc tế. Mỗi đất nước trên toàn thế giới thiết lập quan hệ ngoại giao với Trung Quốc đều thừa nhận Đài Loan là một phần của Trung Quốc, cho nên đây là vấn đề nội bộ, không phải là vấn đề quốc tế. Trung Quốc đối với Đài Loan, tôi tin rằng trừ khi bắt buộc dĩ mới dùng vũ lực, có thể không dùng thì sẽ không dùng. Trừ khi hiện tại Đài Loan nhất định phải tuyên bố độc lập, đây là ép họ không còn cách nào khác, cho nên trận này chủ quyền ở đâu? Chủ quyền ở Đài Loan, không ở Trung Quốc, Trung Quốc không muốn đánh, Đài Loan muốn đánh, vậy thì không có cách nào. Cho nên chiến tranh này tôi nói qua rất nhiều lần, chủ động, giật dây là ở Đài Loan. Chỉ cần Đài Loan không tuyên bố độc lập, sẽ không có chuyện gì cả, thiên hạ thái bình, thực sự là cùng tồn cùng vinh; bạn nhất định muốn độc lập, vậy thì không có cách nào nữa.

Hỏi: Thời gian sắp hết rồi, tiếp theo còn có ba câu hỏi của đồng tu Singapore. Được, chúng ta đọc giảm lược một chút. Con thường tham gia trợ niệm lâm chung, nhưng cho dù dụng tâm như thế nào, cũng luôn cảm thấy sự khẩn thiết phát từ nội tâm đó không bằng lúc trợ niệm cho cha hay anh trai của chính mình trước đây. Điều này khiến con cảm thấy tâm bình đẳng còn kém xa, lại cảm thấy bản thân mình thật giả dối, trong lòng rất khó chịu.

Đáp: Được rồi, bạn cảm thấy khó chịu, sám hối dần là được. Thực sự coi cha mẹ của người khác là cha mẹ của chính mình, anh em của người khác là anh em của chính mình thì vấn đề của bạn sẽ được giải quyết.

Hỏi: Thứ hai là hiếu dưỡng cha mẹ là bổn phận nên làm tròn của con cái, nếu như cha mẹ ông bà phản đối Phật pháp, hơn nữa quan niệm giáo dục con cháu không đúng đắn. Vì giáo dục thế hệ sau đúng đắn, liệu con cái chọn ở riêng với cha mẹ thì có tốt hơn không?

Đáp: Ở riêng chưa chắc là tốt. Nhưng cha mẹ chưa thể hiểu được, bạn phải thường chỉ dẫn, nói cho họ nghe, đây gọi là khuyên nhủ. Chuyện này bạn thành tâm thành ý làm, phân tích thật rõ ràng, cha mẹ sẽ hiểu.

Hỏi: Thứ ba là xã hội hiện nay, phụ huynh thường cưng chiều con cái, mà coi người già là gánh nặng, đặc biệt là người già cậy mình già, khó mà lý luận, hoặc là bệnh lâu ngày, khi sinh hoạt không cách nào tự lo liệu được, người trẻ tuổi luôn cảm thấy cách càng xa càng tốt. Nên ứng dụng quan niệm giáo dục truyền thống Trung Quốc vào cuộc sống hiện nay như thế nào?

Đáp: Bạn nói rất đúng, những vấn đề này hiện tại là căn bệnh phổ biến trong xã hội. Nguyên nhân là gì? Nguyên nhân chính là quả báo do lơ là giáo dục truyền thống Trung Quốc tạo thành. Vậy muốn thật sự giải quyết triệt để vấn đề, một bộ Đệ Tử Quy liền giải quyết được, vấn đề này toàn bộ đều giải quyết rồi.

Được rồi, hiện tại đã đến thời gian, chúng ta nói tới đây thôi.